

YOG'OGH KONSTRUKSIYALARI ELEMENTLARINING BIRIKMALARINI TAKOMILLASHTIRISH, KUCHLANGANLIK-DEFORMASIYALANUVCHANLIK HOLATI VA MUSTAHKAMLIGI

Namangan muhandislik-qurilish instituti¹, Berdaq nomidagi Qoraqalpoq davlat universiteti²

E-mail: davranberdakov7@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu tadqiqot ishida, Yog'och materiallaridan tayorlangan qurilish konstrukciyalari elementlari va ular bilan ishlov berilgan yo'g'och qurilish konstrukciyalari elementlarining birikmalari va materiallarning xossalari fizik-mexanik boshqaruvning zamonaviy usullaridan, kuchlilashirilganlik-deformatsiyalanuvchanlik holati, elementlarni mustahkamlash, standartlashtirish.

Kalit so'zlari. Konstrukciya, element, birikma, mustahkamlik, bo'ylama va ko'ndalang ustuvorlik, deformatciya, geometrik parametrlar, tishlashish, birikma mustahkamligi, resurslar, ekologik sof qurilish material, kuchlanganlik, takomillashtirish.

Аннотация. В данной исследовательской работе показана элементы строительных конструкций из деревянных материалов и обработанные ими соединение элементов деревянных строительных конструкций и свойства материалов по современным методам физико-механического контроля, состояние упрочнения-деформируемости, упрочнение элементов, стандартирование.

Ключевые слова. Конструкция, элемент, сочетание, прочность, продольный и поперечный устойчивость, деформация, геометрические параметры, зубчатость, прочность соединения, ресурс, экологически чистое строительное материал, усиление, улучшение.

Abstract. This research work shows the elements of building structures made of wooden materials and the connection of elements of wooden building structures processed by them and the properties of materials according to modern methods of physical and mechanical control, the state of hardening-deformability, strengthening of elements, standardization.

Keywords. Construction, element, combination, strength, longitudinal and transverse stability, deformation, geometric parameters, serration, connection strength, resource, environmentally friendly building material, reinforcement, improvement.

Jahonda hozirgi kunda yog'och va boshqa tabiiy, ekologik xavfsiz, konstruksiyalarini ishlab chiqarishning innovasion texnologiyalari qurilishda muhim o'rinni egallamoqda. Yog'och konstruksiyalari uchun samarador elementlarining birikmalarni yaratish, takomillashtirish amaliy jihatdan tadqiq etish va ularni qurilish sohalarida qo'llash muhim o'rin egallamoqda. Yog'och konstruksiyalari elemenlarining birikmalarini takomillashtirish, birikmalarining mustahkamligini oshirish dolzarb muammolarning biriga aylanmoqda.

Ayniqsa yog'och konstruksiyalari elemenlarining birikmalarini yangi turlarini yaratish, ularning kuchlanganlik-deformatsiyalanuvchanlik holatiga chidamli yog'och konstruksiyalari elemenlarining birikmalarini amaliyotga joriy etish, energiya va resurs-tejamkorligini ta'minlash, ekspluatatsiya sharoitlariga bardoshlilik, texnologik kabi xossalarni yaxshilashga alohida e'tibor qaratilmoqda. Jahon miqiyosida yog'och konstruksiyalari elementlarining birikmalarini kuchlanganlik-deformatsiyalanuvchanlik holatiga hamda ularga yaxshi ishlov berishga keng e'tibor qaratilmoqda. Yog'och konstruksiyalari elementlarining birikmalarini yuqori mustahkamlikka, birikmalarini kuchlanganlik-deformatsiyalanuvchanlik holatida barqarorlikka erishishni ta'minlash muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Respublikamizda qurilish materiallari sanoatini rivojlantirish, tabiiy xom ashyo materiallarini iqtisod qilish va maxalliy xom ashyolardan ishlab chiqarishda foydalanish imkonini beruvchi resurs va energiya tejamkor yangi qurilish materiallari, buyumlari va konstruksiyalarini ishlab

chiqarish hajmlarini oshirish bo'yicha muayyan ilmiy va amaliy natijalarga erishilmoqda. Shu jumladan mahalliy xom ashyodan foydalanilgan holda yog'och konstruksiyalari elementlarining birikmalarini takomillashtirishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Jahonning rivojlangan mamlakatlari, jumladan, Rossiya, Germaniya, Finlandiya, Qozog'iston, Qirg'iziston va boshqa mamlakatlarda yuqori texnologik xossalarga ega yog'och konstruksiyalari elementlarining birikmalarini tokomillashtirish, ularning yangi birikma turlarini yaratishga keng e'tibor qaratilmoqda. Yog'och konstruksiyalari sanoatini rivojlantirish, ekologik sof yangi qurilish materiallari, buyumlari va konstruksiyalarini ishlab chiqarish hajmlarini oshirish bo'yicha muayyan ilmiy va amaliy natijalarga erishilmoqda.

Jahon tajribalariga tayangan holda a, b va v rasmdagi birikmalarni takomillashtirib va taqqoslab, Uzbekistondagi dolzarb muammolarning yechimini topib amaliyotga joriy etish asosiy maqsadimiz.

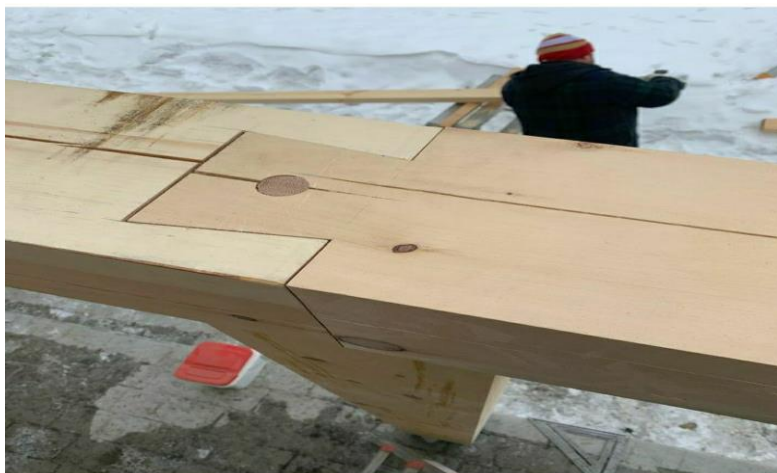
a)

b)

v)

Respublikamizda qurilish materiallari sanoatini rivojlantirish, tabiiy xom ashyo materiallarini iqtisod qilish va maxalliy xom ashyolardan ishlab chiqarishda foydalanish imkonini beruvchi resurs va energiyatejamkor yangi qurilish materiallari, buyumlari va konstruksiyalarini ishlab chiqarish hajmlarini oshirish bo'yicha keng ko'lamlili chora-tadbirlar tashkil etilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Рузиев Қ.И., Алимов М.А. “Биоларнинг ёғоч ва пластмасса қурилмалари” Т., Ўқитувчи”, 1993 .
2. Раззаков С.Ж. “Ёғоч ва пластмасса конструкциялари” Т. 2005
3. Казакбаева К.К. “Экологик соф қурилиш конструкциялари” фани бўйича ўқув қўлланма. Т., “О'қитувчи”, 2005 .
4. Арленинов Д.К. я доктор «Конструкции из дерева и пластика» М. Изд-во «АСВ», 2002.
5. Слицкоухов А.Б., Конструкции из дерева и пластика, под ред. Карлсена Г.Г., М. Стройиздат, 1986 г.